

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 685/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-7Csp/51/2017 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 7Csp/51/2017) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-7Csp/51/2017 (pôvodne Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 7Csp/51/2017) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **200 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní v časti rozhodovania o výške trov konania. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 8 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 685/2025-15 z 20. novembra 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľ sa žalobou z 26. mája 2017 v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava III voči žalovanému (Slovenská sporiteľňa, a. s.) domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere z apríla 2015, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver 19 000 eur. Okresný súd 10. novembra 2021 nariadil vo veci pojednávanie na 30. marec 2022. Pojednávanie bolo odročené z dôvodu podania ústavnej sťažnosti sťažovateľom a nevrátenia spisu ústavným súdom (spis bol vrátený 19. apríla 2022, pozn.).

4. Nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 78/2022 z 12. apríla 2022 (ďalej len „skorší nález“) bolo vyslovené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie 1 500 eur. Skorší nález nadobudol právoplatnosť 22. apríla 2022.

5. Na pojednávaní 22. júna 2022 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým (I) bolo konanie v časti späťvzatej žaloby zastavené, (II) žaloba sťažovateľa bola zamietnutá a (III) žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Sťažovateľ rozsudok okresného súdu v časti výroku II a III napadol odvolaním (v časti výroku I rozsudok nadobudol právoplatnosť 26. júla 2022).

6. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 3CoCsp/47/2022 z 28. marca 2024 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 11. júna 2024.

7. Dňa 2. augusta 2024 mestský súd vyzval žalovaného na vyčíslenie trov konania. Výzva bola žalovanému doručená 18. augusta 2024, na ktorú však nereagoval. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 11. septembra 2025 mestský súd rozhodol o výške trov konania. Toto uznesenie sťažovateľ 2. októbra 2025 napadol sťažnosťou. Sudca mestského súdu o predmetnej sťažnosti rozhodol uznesením zo 4. decembra 2025 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. Uznesenie sudcu nadobudlo právoplatnosť 8. decembra 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta, že mestský súd koná v napadnutom konaní nesústredené, neefektívne, neekonomické a prietahovo, pretože ani po 8 rokoch a 4 mesiacoch od podania žaloby nie je konanie právoplatne skončené vo všetkých jeho zložkách. Súd prvej inštancie vydal rozsudok až po piatich rokoch. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 11. júna 2024. Doteraz však nebolo právoplatne rozhodnuté o výške náhrady trov konania, právna neistota sťažovateľa

tak nie je ukončená. O výške trov konania rozhodol mestský súd až po 1 roku a 4 mesiacoch od právoplatnosti rozsudku. O sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

9. Podľa názoru sťažovateľa rozhodovanie o výške trov konania nemožno považovať za právne či skutkovo zložité. Neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola zapríčinená konaním sťažovateľa a v posudzovanej veci neexistujú žiadne také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu. Sťažovateľ poukázal na § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku a skutočnosť, že mestský súd porušil 60-dňovú lehotu pri rozhodovaní o výške trov konania.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

10. V podaní doručenom ústavnému súdu 18. decembra 2025 predsedníčka mestského súdu popísala priebeh napadnutého konania. Na základe realizovaných úkonov je toho názoru, že mestský súd bol v časti rozhodovania o výške trov konania nečinný v období po uplynutí 60 dní od právoplatnosti rozsudku okresného súdu až do vydania rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmavať spoločne. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

13. V čase podania aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa prebiehalo napadnuté konanie pred mestským súdom už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške trov konania po podaní sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Ústavný súd však berie do úvahy pohľad na sporové konanie ako celok, teda vrátane fázy konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o trovách konania (rozsudok ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016,

sťažnosť č. 65302/11). Aj vo vzťahu k tejto etape konania však ústavný súd prízvukuje kritérium významu predmetu rozhodovania pre sťažovateľa, ktorý je *in abstracto* daný tým, že agenda trov konania predstavuje vedľajšiu agendu s podstatne nižším vplyvom na stav právnej neistoty ako pri nerozhodnutí veci samej (III. ÚS 451/2022).

14. Všeobecný súd rozhoduje o trovách konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané stranami sporu a ich právnymi zástupcami, preto ústavný súd postup pri rozhodovaní o trovách konania nepovažuje za právne zložitý a vykazujúci osobitnú náročnosť. Rozhodovanie o trovách konania je rutinnou záležitosťou každodennej praxe súdov, preto výrazné predĺženie postupu súdu v napadnutom konaní nie je dôvodné (m. m. I. ÚS 264/2020). S poukazom na uvedené je potrebné dospieť k záveru, že dĺžka napadnutého konania vo fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci (napr. I. ÚS 264/2020, IV. ÚS 58/2022, III. ÚS 223/2022, III. ÚS 512/2023, IV. ÚS 425/2024).

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd v napadnutom konaní nezistil také správanie sťažovateľa, ktoré by významnejšie prispelo k jeho predĺženiu. Ani mestský súd nenamietal správanie sťažovateľa, ktoré by spôsobilo predĺženie rozhodovania mestského súdu o výške trov konania.

16. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov. Rozsudok súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu trov konania (žalovanému) nadobudol právoplatnosť 11. júna 2024. Mestský súd o výške trov konania rozhodol až uznesením vyššieho súdneho úradníka z 11. septembra 2025, teda až po 15 mesiacoch. Po podaní sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodol mestský súd (už po podaní tejto ústavnej sťažnosti) v zákonnej lehote. V postupe mestského súdu možno konštatovať určitú zdĺhavosť. Dĺžku rozhodovania o výške trov konania v trvaní jedného a pol roka nemožno považovať za primeranú. Ústavný súd akcentuje, že konajúci súd je aj v tejto fáze konania povinný rešpektovať základný princíp hospodárnosti konania vyjadrený v čl. 17 Civilného sporového poriadku.

17. Ústavný súd konštatuje, že postup mestského súdu v napadnutom konaní vo fáze rozhodovania o výške nároku na náhradu trov konania je poznačený prietahmi, ktoré vzhľadom na zistené obdobie nečinnosti mestského súdu je možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom správneho súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa bolo už právoplatne rozhodnuté o výške trov konania, ústavný súd mestskému súdu neuložil príkaz konať v napadnutom konaní.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 8 000 eur s poukazom na dobu rozhodovania o výške nároku na náhradu trov konania, ktorá niekoľkonásobne presiahla zákonnú lehotu.

20. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení jeho výšky ústavný súd musí zohľadniť konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä predmet a dĺžku rozhodovania mestského súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, a jeho význam pre sťažovateľa.

21. S poukazom na dĺžku napadnutého konania v časti rozhodovania o výške náhrady trov konania, zistenú neodôvodnenú nečinnosť mestského súdu, samotnú výšku trov konania považoval ústavný súd priznanie 200 eur pre sťažovateľa za primerané finančné zadost'učinenie (bod 2 výroku tohto nálezu). Ústavný súd nevyhovel časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

22. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 3 výroku tohto nálezu).

23. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej výške 949,17 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 177,49 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu